

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
24 червня 2020 року,
Протокол № 10

Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2020 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»
для підготовки на третьому освітньому рівні
здобувачів наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право**

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	2
2.	Заплановані результати навчання	3
3.	Програма навчальної дисципліни	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	6
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	6
	4.2. Аудиторні заняття	7
	4.3. Завдання для самостійної роботи аспірантів	7
5.	Методи навчання та контролю	7
6.	Схема нарахування балів	8
7.	Рекомендована література	9
	7.1. Основна література	9
	7.2. Допоміжна література	10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	11

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	– 08 Право
2.	Код і назва спеціальності	– 081 Право
3.	Назва спеціалізації	– немає
4.	Назва дисципліни	– Філософія науки
5.	Тип дисципліни	– Обов'язкова
6.	Код дисципліни	– ОК 1
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	– доктор філософії
9.	Курс / рік навчання	– перший
10.	Семестр	– перший
11.	Обсяг вивчення дисципліни:	
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 5 / 150
	2) денна/заочна форма навчання:	
	аудиторні заняття (годин)	– 24
	% від загального обсягу	– 16
	лекційні заняття (годин)	– 14
	% від обсягу аудиторних годин	– 58,3
	семінарські заняття (годин)	– 10
	% від обсягу аудиторних годин	– 41,7
	самостійна робота (годин)	– 126
	% від загального обсягу тижневих годин:	– 84
	аудиторних занять	– 2
	самостійної роботи	– 6
12.	Форма семестрового контролю	– екзамен
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:	
	1) супутні дисципліни	– ОК 2. Тлумачення нормативно-правових актів ОК 3. Академічне письмо іноземною мовою ОК 4. Культура мовлення науковця

- 2) наступні дисципліни – ОК 6.Методологія наукових досліджень у галузі права
ОК 7. Академічна доброчесність та захист права інтелектуальної власності
ВК 13. Філософсько-правові проблеми юридичної відповідальності
ВК 14. Філософія права
14. Мова вивчення дисципліни – українська.

2. Заплановані результати навчання

Навчальна дисципліна «Філософія науки» забезпечує досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньо-науковою програмою «Доктор філософії з права»:

РН-1. Володіти системним науковим світоглядом для проведення наукових досліджень, абстрактно мислити, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.

РН-2. Діяти відповідно до морально-етичних норм та позитивних соціально-орієнтованих ціннісних переконань під час проведення наукового дослідження та здійснення педагогічної діяльності.

РН-6. Демонструвати знання методології наукових досліджень у галузі права, ефективно застосовувати різноманітні методи під час проведення власного наукового дослідження.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:
1. Знання
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) описувати структуру та історичні типи науки;
1.2) визначати предмет філософії науки, її функції, категоріальний апарат філософії науки;
1.3) описувати особливості історичних етапів розвитку науки як специфічної діяльності людини;
1.4) демонструвати знання основних філософських підходів до розуміння проблем наукового пізнання, формування та функціонування специфіки наукових знань;
1.5) Орієнтуватися у новітніх наукових тенденціях.
2. Розуміння
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати різницю між науковим та позанауковим пізнанням світу;
2.2) з'ясувати закономірності виникнення основних наукових ідей, концепцій та парадигм;
2.3) Інтерпретувати зміни, які притаманні сучасній науці, уміти пояснювати ці зміни в контексті світоглядних зсувів;
2.4) обговорювати роль та значення наукових досягнень у зміні світу та уміти оцінювати ризики наукової діяльності;
2.5) пояснювати сутність глобальних проблем сучасності в зв'язку з НТП;
2.6) обґрунтовувати етичний характер сучасної наукової діяльності.
3. Застосування знань
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) застосовувати знання з філософії науки для підвищення рівня власної загальної

культури та навичок критичного мислення;
3.2) практично використовувати науковий категоріальний апарат та систему наукових термінів;
3.3) самостійно розбиратися в суті сучасних наукових тенденцій.
4. Аналіз
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати тенденції розвитку сучасної філософії науки, принципи та знання, необхідні для діяльності в межах конкретної спеціальності;
4.2) демонструвати здатність розбивати інформацію на компоненти, аналізувати рекомендовані до вивчення першоджерела;
4.3) змістовно аналізувати основні напрями філософії науки;
4.4) застосовувати набуті знання у своїй галузі наукового пізнання, а також при аналізі складних проблем інших сфер життєдіяльності суспільства;
4.5) об'єктивно послідовно і аргументовано викладати свої погляди як на розуміння наукових проблем, так і проблем суспільного життя.
5. Синтез
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) поєднувати елементи знань з філософії науки з історією розвитку науки; уміти розпізнавати закономірності в науці;
5.2) інтегрувати та використовувати знання з інших дисциплін при вивченні філософії науки (культурології, соціальної філософії, етнографії);
5.3) вільно володіти категоріальним апаратом філософії науки для взаємодії з іншими галузями гуманітарного знання;
5.3) оперувати набутими науковими принципами, законами, категоріями, методами для формування синтезованого світогляду;
5.4) обґрунтовувати необхідність знань з філософії права для фахівців з юридичних спеціальностей;
5.5) пропонувати шляхи підвищення навичок критичного мислення, розвитку здатності вирішувати проблеми комплексно; розширення поля самоосвіти та самовдосконалення;
5.6) узагальнювати соціально важливу інформацію на основі використання різноманітних джерел такої інформації.
6. Оцінювання
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати значення знань тем з курсу «Філософія науки» для формування високого рівня філософської культури правника;
6.2) розкривати соціально-історичну сутність і доцільність науки в житті людини;
6.3) пояснювати відмінності між різними видами наук та їх методологічним інструментарієм, оцінювати їхній вплив на сучасну соціальну практику.
7. Створення (творчість)
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) виробити комплексне ставлення до сучасного стану розвитку науки як до процесу, зумовленого історичними та соціальними обставинами, що невинно змінюються; внутрішню готовність до змін, усвідомлення їхньої невідворотності; здатність до прогнозування перспектив розвитку та пошук власного місця у світі;
7.2) напрацювати навички пошукової роботи, здатність аналізувати різні джерела інформації, що сприятиме творчій праці в інших галузях навчального процесу, і

зокрема в набутті професійних знань та досвіду;
7.3) навчитися писати наукові тексти на актуальні наукові та соціальні теми, враховуючи складність та багатовимірність світу, демонструючи вміння поєднувати й узгоджувати різнопланові тенденції;
7.4) творчо використовувати зміст основних першоджерел і провідні ідеї при аналізі сучасних наукових тенденцій, а також головних проблем співвідношення науки і практики.
7.5) створенню навичок філософської рефлексії загальнонаукової проблематики, співвіднесення фундаментальних філософських концептів з найзагальнішими проблемами конкретних наук.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет та основні концепції сучасної філософії науки.

Три аспекти буття науки: наука як пізнавальна діяльність, як соціальний інститут, як особлива сфера культури. Сучасна філософія науки як вивчення загальних закономірностей наукового пізнання в його історичному розвитку і в мінливому соціокультурному контексті. Логікоепістемологічний підхід до дослідження науки. Позитивістська традиція у філософії науки. Розширення поля філософської проблематики в постпозитивістській філософії науки (концепції К. Поппера, І. Лакатоса, З. Куна, П. Фейерабенда, М. Полани). Соціологічний і культурологічний підходи до дослідження науки. Інтерналізм та екстерналізм у розумінні механізмів наукової діяльності.

Тема 2. Наука в культурі сучасної цивілізації

Традиціоналістський і техногенний типи цивілізаційного розвитку. Особливості наукового пізнання. Наука і філософія. Наука і мистецтво. Наука і повсякденність. Роль науки в сучасній освіті і вихованні. Базові цінності традиціоналістського та техногенного типу цивілізаційного розвитку. Цінність наукової раціональності. Особливості наукового пізнання. Наука і повсякденність. Функції науки: світоглядна, виробнича, соціальна.

Тема 3. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.

Переднаука і наука. Дві стратегії породження знань: узагальнення практичного досвіду і конструювання теоретичних моделей. Виникнення науки. Наукове та позанаукове знання: джерела формування. Наука в Стародавньому Єгипті та Стародавній Греції (особливості). Розвиток логічних норм наукового мислення в середньовічних університетах.

Тема 4. Наука як соціальний інститут.

Розмаїття підходів до визначення соціального інституту науки. Неоднозначність у визначенні науки як соціального інституту. Історичні етапи розвитку інституційних форм наукової діяльності. Комп'ютеризація науки та її наслідки. Історичний розвиток інституціалізованих форм наукової діяльності (наукові співтовариства, наукові школи).

Особливості підготовки наукових кадрів. Комп'ютеризація наукової діяльності. Державне регулювання наукової діяльності.

Тема 5. Становлення науки в новосхідній культурі.

Світоглядна роль науки в новосхідній культурі. Формування ідеалів математизованого та дослідного знання. Передумови виникнення експериментального методу. Формування дисциплінарно організованої науки.

Становлення соціальних і гуманітарних наук. Світоглядна роль науки в новосхідній культурі. Проблема методу в науці Нового часу (Г. Галілей, Ф. Бекон, Р. Декарт). Формування науки як професійної діяльності. Класифікація наук. Світоглядні засади

правознавчих досліджень.

Тема 6. Структура наукового знання

Наукове знання як динамічна складна система. Багатоманітність типів наукового знання. Особливості емпіричного знання. Специфіка та архітектоніка теоретичного знання. Емпіричний і теоретичний типи знання. Особливості та структура емпіричного знання. Теоретичне знання: структура, первинні теоретичні моделі і закони, парадигмальні зразки вирішення задач. Науковий факт, проблема, ідея та гіпотеза, закон, концепція, теорія як форми наукового пізнання. Поняття теоретичного рівня наукового пізнання та його співвідношення із раціональним пізнанням. Відносний характер емпіричного і теоретичного рівнів наукового пізнання. Поняття наукового факту у природничих і гуманітарних науках. Співвідношення факту і теорії у природознавстві.

Тема 7. Засновки науки та її структура.

Ідеали і норми дослідження та їх соціокультурна співмірність. Наукова картина світу. Відношення онтологічних постулатів науки до світоглядних домінант культури. Філософські засновки науки. Система ідеалів і норм як схема методу діяльності. Картина світу як онтологія, як форма систематизації знань, як дослідницька програма. Історичні форми наукової картини світу. Нелінійна картина світу. Філософські ідеї як евристика наукового пошуку. Логіка і методологія науки.

Тема 8. Динаміка як процес породження нового знання.

Історична мінливість механізмів породження наукових знань. Класичний і некласичний варіанти формування теорій. Розвиток засновків науки під впливом нових теорій. Роль аналогій в теоретичному пошуку. Процедури обґрунтування теоретичних знань. Проблемні ситуації в науці. Класичний і некласичний варіанти формування теорій. Розвиток засновків науки під впливом нових теорій.

Тема 9. Наукові традиції і наукові революції.

Типи наукової раціональності. Взаємодія традицій і виникнення нового знання. Наукові революції як перебудова засновків науки. Проблема типології наукових революцій. Соціокультурні передумови глобальних наукових революцій. Перебудова засновків науки і зміна сенсів світоглядних універсалій культурі. Прогностична роль філософського знання. Глобальні революції і типи наукової раціональності.

Тема 10. Особливості сучасного етапу розвитку науки

Основні риси сучасної постнекласичної науки. Сучасні процеси диференціації та інтеграції науки. Глобальний еволюціонізм і сучасна наукова картина світу. Нові етичні проблеми науки в XXI столітті. Наука і паранаука. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз.

Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва тем	Кількість годин					
		усього	Денна форма/ Заочна форма				
			у тому числі				
			л	с.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Предмет та основні концепції сучасної філософії науки.	15	2	1	-	-	12
2	Наука в культурі сучасної цивілізації	14	1	1	-	-	12
3	Виникнення науки та основні етапи її розвитку.	14	1	1	-	-	12
4	Наука як соціальний інститут.	15	2	1	-	-	12
5	Становлення науки в новоєвропейській культурі.	15	2	1	-	-	12
6	Структура наукового знання	14	1	1	-	-	12
7	Засновки науки та її структура.	20	1	1	-	-	18
8	Динаміка як процес породження нового знання.	12	1	1	-	-	10
9	Наукові традиції і наукові революції.	16	1	1	-	-	14
10	Особливості сучасного етапу розвитку науки	15	2	1	-	-	12
	Усього годин	150	14	10	-	-	126

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота аспірантів

4.3.1. Самостійна робота аспірантів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи аспірантів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.4. Самостійна робота аспірантів денної та заочної форми навчання передбачена навчальним планом у формі виконання домашньої контрольної роботи.

4.3.5. Завдання для самостійної роботи аспірантів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

1) традиційний усний виклад змісту теми;

2) слайдові презентації.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;

Поточний контроль знань аспірантів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліцопитування аспірантів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нархування балів аспірантам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих аспірантом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Агацци Э. Почему у науки есть и этические измерения? URL : [www.http://interneturok.ru/ru/school/.../8-klass/.../moralnyu-vybo](http://interneturok.ru/ru/school/.../8-klass/.../moralnyu-vybo).
2. Білецький І. П., Кузь О.М., Чешко В.Ф. Філософія науки. Навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2005 р. 128 с.
3. Бусова Н. А. Модернизация, рациональность и право. Х.: Прометей-Прес, 2004. 352 с.
4. Вовк В. Семіотичність як іманентна риса права. Наука и общество : международная конференция. Часть 2 (философские науки, юридические науки, педагогические науки, психологические науки) (г. Донецк, 15 февраля 2014).Д. : Научно-информационный центр «Знание». С. 5-10.
5. Голубинцев В.О., Данцев А.А., Любченко В.С. Философия наук. Ростов н/Д, 2007, 541 с.
6. Державно-правовий експеримент: поняття та ознаки. *Актуальні проблеми державного управління*. 2014. Вип. 1. С. 29-32. URL: [www.http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2014_1_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2014_1_11)
7. Добров Г.М. Наука о науке. Введение в общее науковедение. Г.М. Добров. К. : Наук, думка, 1970.
8. Єрмоленко А.М. Екологічна етика: проблема обґрунтування. Практична філософія. 2003. № 3. С. 133–148.
9. Ильенков Э.В. Философия и культура. М.: Политиздат, 1991. 462 с.
10. Ильин В.В. Природа науки. В.В. Ильин, А.Т. Калинин. М., 1985.
11. История и философия науки. Под ред. Мамзина А.С., СПб.: Питер, 2008, 304 с.
12. Йонас Г. Изменившийся характер человеческой деятельности. Человек. М., 1999. Вып. 2.С. 5-19.
13. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації пер. 3 нім. А. Єрмоленко, В. Єрмоленко. К., 2001. URL: [www. http://www.klex.ru/h.Аршинов В.И](http://www.klex.ru/h.Аршинов В.И).
14. Кохановский В.П. и др. Философия науки в вопросах и ответах. Ростов н/Д: Феникс, 2006, 352 с.
15. Крисаченко В.С. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади сучасного розвитку. В.С. Крисаченко, М.І. Хилько. К. : Знання України, 2001.
16. Мареева Е.В., Марев С.Н., Майданский А.Д. Философия науки. М.: Инфра-М., 2010, 333 с.
17. Марков Н.В. Научно-техническая революция: анализ, перспективы, последствия.М. : Политиздат, 1973.
18. Наука о науке. Общ. ред. В.Н. Столетова.М. : Прогресс, 1966.
19. Научно-техническая революция. Общетеоретические проблемы. М. : Наука, 1976.
20. Порус В. Н. Конвенции и рациональность. I Российский Философский Конгресс. Человек - Философия - Гуманизм. Т. 5. Философия в мире знания, техники и веры. Санкт-Петербург, 1997.
21. Порус В.Н. Парадоксы научной рациональности и этики. Исторические типы рациональности. Т.1, М., 1995.
22. Порус В.Н. Цена «гибкой» рациональности (о философии науки Ст.Тулмина). Философия науки. М., 1999. Вып. 5: Философия науки в поисках новых путей.
23. Пружинин Б. И. Рациональность и историческое единство научного знания. М., 1986.

24. Ракитов А.И. Философия компьютерной революции. М. : Политиздат, 1991.
25. Ратніков В.С., Макаров З.Ю. Історія та філософія науки. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Вінниця: Нова книга, 2009, 416 с.
26. Семенюк Э.П. Технологический этап научно-технической революции и информатика. Науч.- техн. информ. (М. : ВИНТИ). Сер. 1. 1995. № 1.
27. Сердюк О. В. Типологія підходів у методології сучасного правознавства. Форум *права*. 2008. № 3. С. 458-463 URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-3/08savmsp.pdf>
28. Степин В.С. История и философия науки. М., 2011, 423 с.
29. Талей Н. Н. Черный лебедь. Под знаком непредсказуемости, КоЛибри, 2015.
30. Филатов В.П. Научное познание и мир человека М., 1989.
31. Философия и методология науки : учеб. пособ. / под ред. В.И. Купцова. М., 1996.
32. Философия науки. под ред. С.А. Лебедева: Учебное пособие для вузов. Изд. 5-е, перераб. и доп. М.: Академический Проект; Альма Матер, 2007, 731 с.
33. Хоптяная В. С. Переосмысление роли метафизики в развитии научного знания К. Поппером. Ученые записки ОГУ. Серия: Гуманитарные и социальные науки . 2011. №6.
34. Швырёв В.С. Судьбы рациональности в современной философии. Субъект, познание, деятельность. М., 2002.
35. Швырёв В.С. Теоретическое и практическое в научном познании. М., 1978
36. Шишков И.З. В поисках новой рациональности: Философия критического разума. М., 2003.
37. Шишков И.З. Теоретические основания философии критического рационализма. М., 1998.
38. Шкилев В. Дмитриевич, Шкилева В. Д. О фальсифицируемости в науке, критерии Поппера и линии демаркации. Альманах современной науки и образования. 2012. №11 (66).
39. Яковлева Е.Ю. Научное и вненаучное знание. СПб, 2000.
40. Ярцев Р. А. Научное исследование: «Суд разума» или «Эволюционный отбор»? Учёные записки ЗабГУ. Серия: Философия, социология, культурология, социальная работа . 2013. №4 (51). С.153-158.

7.2. Допоміжні джерела

1. Білоус, Т.М. Натуралізм у сучасній філософії науки. Когнітивні основи науки. В: Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць, 2013. Вип. 663–664, 246–252.
2. Введение в философию: учеб. пособие для вузов : авт. колл.: Фролов И. Т. и др. ; 3-е изд., перераб. и доп.. М. : Республика, 2003. 623 с.
3. Добронравова, І.С., Білоус, Т.М., Комар, О.В. Новітня філософія науки. К.: Логос . 2009.
4. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная. Вопросы философии. 1992. № 7. С. 136–176.
5. Иноземцев В.И. Социология Даниела Белла и контуры современной постиндустриальной цивилизации Вопросы философии. 2002. № 5. С. 3-13.
6. История философии: Запад – Россия – Восток. Книга первая Философия древности и Средневековья: Учебник для вузов. Под ред. Н. В. Мотрошиловой. 2-е изд., испр. и доп. М. : Академический Проект, 2012. 435 с.
7. Кизима В.В. Культурно-исторический процесс и проблема рациональности. Киев: Наукова думка, 1985. 214 с.
8. Книга вторая: Философия XV–XIX вв.: Учебник для вузов. 2-е изд., испр. М. : Академический Проект, 2012. 485 с.
9. Книга третья: Философия XIX–XX вв.: Учебник для вузов. 2-е изд., испр. и доп. М. :

- Академический Проект, 2012. 443 с.
10. Книга четвертая: Философия XX вв.: Учебник для вузов. Под. ред. Н. В. Мотрошиловой, А. М. Руткевича. 2-е изд., испр. и доп. М. : Академический Проект, 2012. 426 с.
 11. Князев В.Н. Физическая картина мира как ценностно-мировоззренческая форма знания. Личность. Познание. Культура. К 70-летию Л.А. Микешиной. М.: Изд-во МПГУ, 2002. С. 269-277.
 12. Койре А. Очерки истории философской мысли. О влиянии философских концепций на развитие научных теорий. М.: Едиториал УРСС, 2003. 272 с.
 13. Косарева Л.М. Коперниканская революция: социокультурные истоки. М.: Мысль, 1991. 32 с.
 14. Косов Г.В., Редько Л.Л. Введение в социологию и политологию. Ставрополь: Ставропольсервисшкола, 2001. 192 с.
 15. Котенев А.А., Лукьянов А.Е. Мирознание. М.: Мысль, 2002. 255 с.
 16. Кравец А.С. Типы интеграционных процессов в науке. М.: Наука, 1981. 278 с.
 17. Кравченко И.И. Общественный кризис XX века и его отражение в ряде западных концепций. Вопросы философии. 2001. № 8. С. 3-17.
 18. Ярцев Р. А. Научное исследование: «Суд разума» или «Эволюционный отбор»? Учёные записки ЗабГУ. Серия: Философия, социология, культурология, социальная работа . 2013. №4 (51). С.153-158.

8. Інформаційні ресурси

<http://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>

<http://pidruchniki.ws/filosofiya/>

<http://sofy.kiev.ua/pf.htm>

<http://www.philosophy.ua/>

<http://www.sophya.com.ua/phil.html>

<http://kimo.univ.kiev.ua/Phil.htm>

<http://daviscountydaycare.com/>

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/>

<http://www.filosof.com.ua/index.htm>

Розробники робочої програми:

Вовк В. М. – професор кафедри теорії та історії держави і права, доктор юридичних наук, професор.

Олійник У.М. – доцент кафедри теорії та історії держави і права, кандидат юридичних наук.

_____ В. М. Вовк

10 червня 2020 року

_____ У. М. Олійник

10 червня 2020 року

Схвалено кафедрою теорії та історії держави і права

10 червня 2020 року, протокол № 10.

Завідувач кафедри _____ Л. Л. Місінкевич

10 червня 2020 року

Декан юридичного факультету

_____ С. А. Крушинський

10 червня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 18 червня 2020 року, протокол № 8.

Голова методичної ради _____ І. Б. Ковтун

16 червня 2020 року